

ການທົດລອງຍົກຜົນຜະລິດຕະພາບເຂົ້ານາ ຢູ່ ເມືອງນາໝີ້, ວຽງພູຄາ ແລະ ຜາອຸດົມ

ຈັນພະສຸກ ຕານທະພອນ¹, ສົມນິກ ສຸວັດ¹, ບັນທະສັກ ວົງພູທອນ², ດຣ. ສົມເພັດ ເພັງຈັນ²,
ຄຳຫຼ້າ ພັນທະບູນ², ດຣ. ວັນທອງ ແພງວິຈິດ³

ບົດຄັດຫຍໍ້

ເຂົ້າເປັນພືດທີ່ມີຄວາມສຳຄັນອັນດັບໜຶ່ງໃນບັນດາພືດສະບຽງ ທີ່ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າປູກເພື່ອ
ບໍລິໂພກ ແລະ ຂາຍສ້າງລາຍຮັບຂອງຄອບຄົວ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ 3 ເມືອງເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການຄື:
ເມືອງນາໝີ້, ວຽງພູຄາ ແລະ ຜາອຸດົມ. ຊາວນານຳໃຊ້ແນວພັນພື້ນເມືອງ ແລະ ແມັດພັນທີ່ເຂົາເຈົ້າເກັບ
ໄວ້ເອງມີຄຸນນະພາບຕ່ຳ ແລະ ປະຕິບັດຕາມເຕັກນິກເກົ່າ ເປັນສາເຫດທີ່ໄດ້ຜົນຜະລິດຕ່ຳ. ເພື່ອແກ້ໄຂ
ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ທາງໂຄງການຈຶ່ງໄດ້ມີການສຶກສາ ໂດຍໄດ້ດຳເນີນການທົດລອງ ຢູ່ 3 ເມືອງ ເຊັ່ນ:
ເມືອງນາໝີ້, ວຽງພູຄາ ແລະ ຜາອຸດົມ, ໃນລະດູຝົນ ປີ 2008 ມີການທົດລອງຍົກຜົນຜະລິດເຂົ້າພັນ
ບັບປຸງ 3 ແນວພັນ ແລະ ໃນປີ 2009 ແລະ 2010 ໄດ້ທົດລອງຄັດເລືອກແນວພັນໃໝ່ 9 ແນວພັນ
ແລະ ໄດ້ນຳໃຊ້ບາງເຕັກນິກການປູກເຂົ້າ.

ໃນລະດູຝົນປີ2008ໄດ້ດຳເນີນການທົດລອງຍົກຜົນຜະລິດແນວພັນບັບປຸງຈຳນວນ3ແນວພັນ
ມີແນວພັນທ່າດອກຄຳ5,6 ແລະ 11 ສົມທຽບກັບແນວພັນຊາວນາ(ຕົວຢືນ). ໂດຍຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຮ່ວມ
ກັບຊາວນາໃນແຕ່ລະເມືອງ ຈຳນວນ 4 ຄອບຄົວ ແລະ ຖືເປັນຊຳຂອງການທົດລອງ. ການເກັບຂໍ້ມູນ:
ຜົນຜະລິດ ແລະ ກຳນົດເນື້ອທີ່ຕົວຢ່າງ: ຂະໜາດ 2ມ x 5ມ. ຜົນຂອງການທົດລອງ ເຫັນວ່າ: ແນວພັນ
ທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງກວ່າໝູ່ ຢູ່ທັງ 3 ເມືອງ ແມ່ນແນວພັນທ່າດອກຄຳ11 (TDK11): ຢູ່ເມືອງນາໝີ້
4.25 ໂຕນ/ເຮັກຕາ, ຢູ່ເມືອງວຽງພູຄາ 4.22 ໂຕນ/ເຮັກຕາ ແລະ ຢູ່ເມືອງຜາອຸດົມ 4.91 ໂຕນ/ເຮັກຕາ.

ໃນລະດູຝົນ ປີ 2009 ແລະ 2010: ເຮັດການທົດລອງຄັດເລືອກແນວພັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ
ຂອງຊາວນາ ຊຶ່ງນຳເອົາແນວພັນໃໝ່ຈຳນວນ 9 ແນວພັນ ແລະ ແນວພັນທ້ອງຖິ່ນ ເປັນຕົວຢືນ ແລະ
ສາທິດເຕັກນິກການຂະຫຍາຍແມັດພັນ. ການວາງແປງແບບມີ 3 ຊຳ: ໂດຍຄັດເລືອກເນື້ອທີ່ນາ ຂອງ
ຊາວນາ ທີ່ສາມາດເປັນຕົວແທນໄດ້ສຳລັບແຕ່ລະເມືອງ, ເອົາເມືອງລະ 1 ຈຸດ. ຜົນຂອງການທົດລອງ
ເຫັນວ່າ: ຢູ່ເມືອງນາໝີ້ ແນວພັນບັບປຸງສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດ ສະເລ່ຍ ແຕ່ 1.7-2.44 ໂຕນ/ເຮັກຕາ,
ເມືອງວຽງພູຄາ ຕ່ຳສຸດລະຫວ່າງ 2.99-4.14 ໂຕນ/ເຮັກຕາ ແລະ ເມືອງຜາອຸດົມ 2.66-4.96 ໂຕນ/
ເຮັກຕາ. ໃນລະດູຝົນ ປີ 2010 ໄດ້ສືບຕໍ່ເຮັດການທົດລອງຊຳ ໂດຍນຳເອົາແນວພັນທີ່ດີເດັ່ນ ແລະ
ແນວພັນ ທີ່ຊາວນາເລືອກໄດ້ຄະແນນສູງສຸດ ຂອງ 2 ເມືອງ ຄື: ເມືອງວຽງພູຄາ ແລະ ຜາອຸດົມ ຈຳນວນ
6 ແນວພັນ. ຜົນການທົດລອງສາມາດຄັດເລືອກແນວພັນ ທີ່ຊາວນາມັກ ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງສຸດ
ຢູ່ເມືອງວຽງພູຄາ ແມ່ນ TDK10252-B-B-59-9-6 ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດ 3.89 ຕ/ຮຕ ແລະ ເມືອງ
ຜາອຸດົມ ແມ່ນແນວພັນ R28154 ຜົນຜະລິດ 5.13 ໂຕນ/ເຮັກຕາ.

ຄຳສັບສຳຄັນ: ແນວພັນບັບປຸງ, ແນວພັນພື້ນເມືອງ, ຊາວນາມີສ່ວນຮ່ວມ, ເຕັກນິກການປູກເຂົ້າ

¹ສູນຄົ້ນຄວ້າເຂົ້າ ແລະ ພືດເສດຖະກິດ, ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ
²ສູນຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ພາກເໜືອ, ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ
³ພະແນກຄຸ້ມຄອງການຄົ້ນຄວ້າ, ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຫ່ງຊາດ

Improved Rice Productivity in Namor, Vieng Phouka and Pha Oudom districts

*Chanphasouk Tanthaphone¹, Somnouk Souvat¹, Banthasack Vongphouthone²,
Dr. Somphet Phengchanh², Khamla Phanthaboun², Dr. Vanthong Phengvichith³*

Abstract

Rice is one of the important cereal crops in the world and it is the most single important in the Lao PDR, which cultivates as daily staple food. However, rice production in Northern provinces of the country is remaining with subsistent farming, especially in Namor, Viengphoukha and Pha Oudom districts. Farmers usually use their traditional practices for rice cultivation, including the use of local varieties for long time. They normally collect and storage seeds by their own which are usually poor quality, and therefore their rice production is low productivity. To overcome this problem, the project aims to improve the rice productivity in the project target districts through improvement of rice cultivation including the selection of suitable improved rice varieties for different environment, seed multiplication techniques and other crop management. Three experiments were carried out through the project life, started in the wet-season (WS) year 2008 with the trial on the introduction of three improved rice varieties namely Thadockhams (TDK) varieties, and in the WS 2009 and 2010, a participatory rice variety selection trials of nine improved varieties and one the most popular local variety was used as control variety, and the last experiment aiming to demonstrate farmers on seed multiplication techniques. These research activities were conducted in Namor, Vieng Phoukha and Pha Oudom districts.

Experiment 1., in the WS year 2008; three improved rice varieties namely TDK5, TDK 6, TDK11 were test in the farmers' field in three different districts, and local varieties were used as control. The 4 main plots were laid out in 4 farmers' fields in each districts, each farmer was used as a replication. Data collection for yield were taken by the samples in the sub plots area of 2m x 5m. The results showed that, TDK11 was given highest yield in all experimental areas: Namor: 4.25 tons /ha, Vieng Phoukha: 4.22 tons/ha, and Pha Oudom: 4.91 tons/ha.

2) In WS year 2009 and 2010, two experiments were carried out: (1) the farmers participatory rice variety selection trials with 9 rice varieties and then six varieties were selected by farmers for further trial in 2010, and (2) a trial aiming to demonstrate farmers on seed multiplication techniques. The yield of 9 varieties in Namor was ranged from 1.7 to 2.44 tons/ha, in Vieng Phoukha from 2.99 to 4.14 tons/ha, and Pha Oudom from 2.66 to 4.96 tons/ha. In WS 2010, replicated yield trial of the most promising six varieties was carried out in Viang Phoukha and Pha Oudom districts. The results of the trial showed that TDK10252-B-B-59-9-6 was the highest yield with 3.89 tons/ha in Vieng Phoukha, and while the rice variety R28154 given the highest yield 7.13 tons/ha in Pha Oudom district. The result of PM&E showed that number of farmers using the improved rice varieties was increased, and many farmers had experience in producing quality rice seeds for their own use.

Key word: *Farmers participatory variety selection, Improved variety, Local variety, Seed multiplication technique*

¹Rice and Cash Crop Research Center, National Agriculture and Forestry Research Institute

²Northern Agriculture and Forestry Research Center, National Agriculture and Forestry Research Institute

³Research Management Division, National Agriculture and Forestry Research Institute

1. ບົດນຳ

ເຂົ້າເປັນພືດສະບຽງອາຫານອັນດັບນຶ່ງ ທີ່ມີບົດບາດອັນສຳຄັນຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດປະຈຳ ວັນ, ເຊິ່ງເປັນອາຫານຫຼັກສຳລັບຄົນເຮົາ. ປະຊາ ຊົນລາວ ມີມູນເຊື້ອການປູກເຂົ້າສືບທອດກັນ ມາ ຫຼາຍເຊັ່ນຄົນມາແລ້ວ, ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ທາງດ້ານແນວພັນເຂົ້າ, ມີເຕັກນິກ ແລະ ວິທີ ການປູກທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ. ເປົ້າ ໝາຍສູງຂອງ ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ວາງອອກວ່າ ຕ້ອງຜະລິດເຂົ້າໃຫ້ໄດ້ ປະມານ 3.3 ລ້ານ ໂຕນ/ປີ.

ປະຈຸບັນຊາວກະສິກອນໄດ້ຄ່ອຍໆຫັນ ມາປູກພືດເສດຖະກິດອື່ນແທນໃສ່ເນື້ອທີ່ປູກ ເຂົ້າໄຮ່ ເຮັດໃຫ້ເນື້ອທີ່ທັງນາເຂດນີ້ ຍິ່ງມີຄວາມ ສຳຄັນໃນການຜະລິດເຂົ້າ. ການປູກເຂົ້າສ່ວນ ຫຼາຍຂອງຊາວນາໃນເຂດພາກເໜືອ (3 ຕົວ ເມືອງຈຸດສຸມຂອງໂຄງການ) ຍັງນຳໃຊ້ເຕັກນິກ ດັ່ງເດີມ, ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ນຳໃຊ້ເຕັກນິກ ການປູກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຢີທີ່ເປັນປັດໄຈສຳຄັນ ຊຶ່ງ ຊ່ວຍໃຫ້ເພີ່ມຜົນຜະລິດ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາ ກອນດິນນາ ຢ່າງເໝາະສົມ ເຊັ່ນ: ການນຳໃຊ້ ຝຸ່ນ, ແນວພັນ ແລະ ລະບົບການຜະລິດ. ໃນ ຊຸມສືບປີຜ່ານມາ ໄດ້ມີການຄົ້ນຄວ້າປັບປຸງແນວ ພັນໃໝ່ຫຼາຍແນວພັນ ທີ່ມີຄວາມສາມາດໃຫ້ ຜົນຜະລິດດີກວ່າແນວພັນພື້ນເມືອງ ຕົວຢ່າງ: ແນວພັນເຂົ້າທ່າດອກຄຳ 1, 5, 6, ແລະ 11 ມີ ຫຼາຍສາຍພັນດີເດັ່ນ ເຊິ່ງໄດ້ຈາກການປະສົມ ພັນລະຫວ່າງແນວພັນເຂົ້າປັບປຸງກັບແນວພັນ ພື້ນເມືອງ ຈາກບັນດາແຂວງພາກເໜືອ ບັນດາ ແນວພັນ ແລະ ສາຍພັນດີເດັ່ນດັ່ງກ່າວ ມີຄວາມ ຈຳເປັນສືບຕໍ່ນຳເອົາໄປທົດສອບໃນເງື່ອນໄຂ ສະພາບແວດລ້ອມສະເພາະເຂດພາກເໜືອ ຍ້ອນວ່າປັດໄຈທາງດ້ານສະພາບອາກາດມີການ ປ່ຽນແປງບັນດາແນວພັນທີ່ນຳໃຊ້ໃນປັດຈຸບັນ ອາດຈະບໍ່ໄດ້ດີໃນອະນາຄົດຕໍ່ໄປ. ນັບແຕ່ປີ 1993 ບັນດາແນວພັນປັບປຸງ ທ່າດອກຄຳ ໄດ້ ແຈກຢາຍ ສູ່ການຜະລິດນາປີ (40% ແລະ ນາ

ແຂງ 60%) ຢູ່ເຂດພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ ແຕ່ກົງກັນຂ້າມ ເຂດພາກເໜືອ ຍັງຢູ່ໃນຂອບ ເຂດຈຳກັດ (ໂຄງການລາວ-ອີລີ, 2000). ການ ນຳໃຊ້ແນວພັນ ອາຍຸສິ້ນ ເປັນການສ້າງໂອກາດ ໃຫ້ການປູກພືດໃນລະດູແລ້ງ ຫຼັງເກັບກ່ຽວນາປີ ໄວຂຶ້ນກວ່າແນວພັນພື້ນເມືອງ ທີ່ແກ່ຍາວເວລາ ຈົນເຖິງທ້າຍເດືອນພະຈິກ. ຍັງມີຊາວກະສິກອນ ຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍທີ່ບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ ແນວພັນໃໝ່, ເມັດພັນທີ່ມີຄຸນນະພາບ ຍ້ອນທ່າງໄກຈາກແຫຼ່ງ ຜະລິດເມັດພັນ. ການນຳໃຊ້ເມັດພັນບໍລິສຸດ ແລະ ຄຸນນະພາບດີ ຊ່ວຍໃຫ້ຜົນຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ ເຖິງ 30 ເປີເຊັນ ຂອງຜົນຜະລິດທັງໝົດ.

ຜ່ານມາ ການຕອບສະໜອງເມັດພັນສູ່ ການຜະລິດຍັງບໍ່ທັນທົ່ວເຖິງ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງເປັນ ແຕ່ລະປີ, ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງຂະ ຫຍາຍເມັດພັນລຸ້ນ 3 ໃຫ້ໄດ້ 60,000 ໂຕນ, ໃນເນື້ອທີ່ຂອງຊາວນາ ເຖິງ 20,000 ເຮັກຕາ ສຳລັບການຜະລິດໃນທົ່ວປະເທດ. ໃນເຂດພາກ ເໜືອຂອງລາວ ມີເນື້ອທີ່ຈຳນວນນຶ່ງ ທີ່ມີແຫຼ່ງ ນຳ ສາມາດປູກເຂົ້ານາແຂງ ແລະ ພືດອື່ນໆໃນ ລະດູແລ້ງໄດ້. ທີ່ຜ່ານມາ ຊາວນາໃນ 3 ຕົວ ເມືອງ (ເຂດຈຸດສຸມຂອງໂຄງການ) ບໍ່ໄດ້ທຳການ ຜະລິດເຂົ້ານາແຂງ ຍ້ອນບໍ່ມີປະສົບການທາງ ດ້ານການນຳໃຊ້ເຕັກນິກທີ່ຈຳເປັນຕ່າງໆ.

2. ຈຸດປະສົງ

- ເພື່ອຊອກຫາແນວພັນທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ ຕອບສະໜອງ ແລະ ຮັບປະກັນທາງດ້ານ ສະບຽງອາຫານ ໃຫ້ແກ່ທ້ອງຖິ່ນ.
- ເພື່ອໃຫ້ຊາວນາມີທາງເລືອກໃນການນຳໃຊ້ ແນວພັນເຂົ້າໃໝ່ ທີ່ແທດເໝາະກັບແຕ່ລະ ທ້ອງຖິ່ນ.
- ເພື່ອສ້າງຄວາມສາມາດດ້ານລະບົບການ ຜະລິດເມັດພັນໃນກຸ່ມຊາວນາ.

- ເພື່ອສ້າງທາງເລືອກໃໝ່ໃນການເພີ່ມລາຍຮັບຂອງຊາວກະສິກອນ.
- ເພື່ອປະເມີນການຍອມຮັບແນວພັນ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຕັກນິກໃໝ່ ຂອງຊາວກະສິກອນ.
- ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ: ບັນທຶກວັນທີຕົກກ້າ, ບັກດຳ, ວັນອອກດອກ 50% ແລະ ຜົນຜະລິດກິໂລ/ເຮັກຕາ.
- ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ: ນຳໃຊ້ໂປຼແກຼມ Iristate ວິໄຈຜົນຜະລິດສະເລ່ຍ ແລະ ຊອກຫາຄ່າແຕກຕ່າງດ້ານຜົນຜະລິດ ລະຫວ່າງ ແນວພັນຕົວຢືນ.

3. ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການ

3.1. ທົດລອງຍົກຜົນຜະລິດແນວພັນປັບປຸງ (ລະດູຜົນ ປີ 2008)

3.1.1. ອຸປະກອນ

- ແນວພັນ: TDK5,6 ແລະ 11, ຜຸ່ນວິທະຍາດ ແລະ ຢາປ້ອງກັນສັດຕູພືດ.

3.1.2. ວິທີການ

- ການຄັດເລືອກສະຖານທີ່: ເມືອງວຽງພູຄາ: ບ້ານນ້ຳຟ້າ, ເມືອງຜາອຸດົມ, ບ້ານປຸ່ງລາດ ແລະ ເມືອງນາໝີ, ບ້ານນາສະຫວ່າງ.
- ການວາງແປງ: ຄັດເລືອກຊາວນາຜູ້ຮ່ວມການທົດລອງ ຈຳນວນ 4 ຄອບຄົວ ຜູ້ທີ່ມີເນື້ອທີ່ນາເໝາະສົມແກ່ການທົດລອງ ຖືເປັນຊຳ ເອົາຕົວຢ່າງຜົນຜະລິດ ແລະ ກຳນົດເນື້ອທີ່ຕົວຢ່າງ ຂະໜາດ 2ມ x 5ມ.
- ເຕັກນິກການປູກ: ເຕັກນິກຕົກກ້າປຽກ, ໄລຍະບັກດຳ 20 x 20 ຊັງຕີແມັດ, ຜຸ່ນເຄມີ: ອັດຕາ 60-15-15 ກິໂລ/ເຮັກຕາ (NPK) ຫວ່ານ 3 ຄັ້ງ ຫຼັງບັກດຳ: ຄັ້ງທີ I 5-7 ມື້ ອັດຕາ 15-15-15, ຄັ້ງທີ II 35 ມື້ ອັດຕາ 25-00-00 ແລະ ຄັ້ງທີ III 50 ມື້ ອັດຕາ 20-00-00 ແລະ ໃສ່ຜຸ່ນຄອກຈຳນວນນຶ່ງຕາມຄວາມສາມາດທາໄດ້ໃນທ້ອງຖິ່ນ (ບໍ່ມີຂໍ້ມູນລະອຽດ).

3.2. ທົດລອງຄັດເລືອກແນວພັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊາວນາ ແລະ ສາທິດເຕັກນິກການຂະຫຍາຍເມັດພັນ (ລະດູຜົນ ປີ 2009 ແລະ 2010)

3.2.1. ອຸປະກອນ

- ແນວພັນ

ເມືອງນາໝີ: 1) R28154, 2) TDK27-67-1-1-B, 3) TDK10192-2-B-2-B, 4) TDK10252-B-B-59-9-6, 5) TDK10189-21-B-1-B, 6) TDK10223-3-3-B-B, 7) TDK10155-B-B-49-3-B, 8) TDK8, 9) TDK11 ແລະ ເຂົ້າເມັດຍາວ (ຕົວຢືນ).

ເມືອງວຽງພູຄາ: 1) R28154, 2) TDK27-67-1-1-B, 3) TDK10192-2-B-2-B, 4) TDK10252-B-B-59-9-6, 5) TDK10189-21-B-1-B, 6) TDK10223-3-3-B-B, 7) TDK6, 8) TDK8, 9) TDK11 ແລະ ເຂົ້າຕາຂຽດ.

ເມືອງຜາອຸດົມ: 1) R28154, 2) TDK27-67-1-1-B, 3) TDK10192-2-B-2-B, 4) TDK10252-B-B-59-9-6, 5) TDK10189-21-B-1-B, 6) TDK10223-3-3-B-B, 7) TDK1, 8) TDK8, 9) TDK11 ແລະ ເຂົ້າຕາຂຽດ.

3.2.2. ວິທີການ

- **ການຄັດເລືອກສະຖານທີ່:** ເມືອງວຽງພູຄາ ບ້ານນ້ຳເສືອ, ເມືອງຜາອຸດົມ ບ້ານນ້ຳຄາ ແລະ ເມືອງນາໝີ່ ບ້ານນາສະຫວ່າງ (ລະດູຝົນ ປີ 2009) ແລະ ລະດູຝົນ ປີ 2010 ເມືອງວຽງພູຄາ ບ້ານສະໂກນ, ເມືອງຜາອຸດົມ ບ້ານນ້ຳຄາ.
- **ການວາງແປງ:** ຄັດເລືອກຊາວນາ ຜູ້ຮ່ວມ ການທົດລອງ ຈຳນວນ 1 ຄອບຄົວ ຜູ້ທີ່ມີເນື້ອທີ່ນາ ຕາມຄວາມສະມັກໃຈຂອງຊາວນາ. ເນື້ອທີ່ແປງໃຫຍ່ 50m x 17m ແບ່ງເປັນ 3 ຊຳ, ຂະໜາດແປງນ້ອຍເອົາຕົວຢ່າງຜົນຜະລິດ 5m x 2m.
- **ເຕັກນິກການປູກ:** ເຕັກນິກຕົກກ້າປູກ, ໄລຍະປັກດຳ 20 x 20 ຊັງຕີແມັດ, ຝຸ່ນເຄມີ: ອັດຕາ 60-15-15 ກິໂລ/ເຮັກຕາ (NPK) ຫວ່ານ 3 ຄັ້ງ ຫຼັງປັກດຳ: ຄັ້ງທີ I 5-7 ມື້ ອັດຕາ 15-15-15, ຄັ້ງທີ II 35 ມື້ ອັດຕາ 25-00-00 ແລະ ຄັ້ງທີ III 50 ມື້ ອັດຕາ 20-00-00 ແລະ ໃສ່ຝຸ່ນຄອກຈຳນວນນຶ່ງ ຕາມສາມາດຫາໄດ້ໃນທ້ອງຖິ່ນ (ບໍ່ມີຂໍ້ມູນລະອຽດ).
- **ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ:** ບັນທຶກວັນຕົກກ້າ, ປັກດຳ, ວັນອອກດອກ 50% ຜົນຜະລິດ ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ຈັດວັນທີ່ຢັ້ງມຍາມແປງທົດລອງປະເມີນຄວາມມັກແນວພັນຂອງຊາວນາ.
- **ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ:** ນຳໃຊ້ໂປຼແກຼມ (Crops-tate) ຄິດໄລ່ຜົນຜະລິດສະເລັຍ ແລະ ຊອກຫາຄ່າແຕກຕ່າງດ້ານຜົນຜະລິດລະຫວ່າງແນວພັນຕົວຢືນ.
- **ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບເຕັກນິກການປູກ ແລະ ຂະຫຍາຍເມັດພັນ:** ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຕົວແທນຊາວນາ ຈາກແຕ່ລະບ້ານເປົ້າໝາຍ ແລະ ພະນັກງານເມືອງ ຈຳນວນ 50 ຄົນ/

ເມືອງ ລວມທັງໝົດ 150 ຄົນ. ມອບໃຫ້ ຫ້ອງການປະສານງານໂຄງການ ປະສານສົມທົບກັບຫ້ອງການກະສິກຳ ແຕ່ລະເມືອງ ຄັດເລືອກຊາວນາຕົວແທນຂອງບັນດາບ້ານເປົ້າໝາຍ. ການຝຶກອົບຮົມ ແມ່ນໄດ້ບັນລະຍາຍທາງທິດສະດີ ແລະ ນຳພາຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມລົງພາກປະຕິບັດ ຢູ່ໃນແປງຂະຫຍາຍເມັດພັນຕົວຈິງ ຕາມໜ້າທີ່ໃນແຕ່ລະ ໄລຍະໜ້າວຽກເປັນຈຸດ ແລະ ໄປປະຕິບັດຕົວຈິງ ຢູ່ໃນຄອບຄົວ.

4. ຂະຫຍາຍຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າ

ຈາກການຍອມຮັບຂອງຊາວນາຕໍ່ຜົນການທົດສອບບັນດາແນວພັນໃໝ່ ໃນປີ 2008, ມາຮອດປີ 2009 ເນື້ອທີ່ນຳໃຊ້ແນວພັນບັບປຸງດັ່ງກ່າວເຫັນວ່າ ມີທ່າເພີ່ມຂຶ້ນ. ສະນັ້ນ, ລະດູຝົນປີ 2010 ໄດ້ດຳເນີນການທົດສອບ ຈັດຕັ້ງກຸ່ມຊາວນາຂະຫຍາຍເມັດພັນ ຢູ່ ເມືອງວຽງພູຄາ ແລະ ຜາອຸດົມ. ໂຄງການໄດ້ສະໜອງ ເມັດພັນລຸ້ນ 2 (R2) ຈາກສູນຄົ້ນຄວ້າເຂົ້າ ແລະ ພຶດເສດຖະກິດ ຕາມຄວາມຕ້ອງການຢ່າງພຽງພໍຕໍ່ເນື້ອທີ່ ຂອງຊາວນາທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກຸ່ມ ຄື: ເມືອງວຽງພູຄາ 1,350 ກິໂລ ແລະ ເມືອງຜາອຸດົມ 1,000 ກິໂລ ຊຶ່ງປູກໃນເນື້ອທີ່ 17.79 ເຮັກຕາ ແລະ 12.8 ເຮັກຕາ ຕາມລະດັບ. ໄດ້ຈັດຝຶກອົບຮົມຊາວນາ ແລະ ພະນັກງານເມືອງ ກ່ຽວກັບເຕັກນິກການປູກ ແລະ ຂະຫຍາຍເມັດພັນເຂົ້າ ທາງດ້ານທິດສະດີ ແລະ ພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ ໃນການຕັດເຂົ້າ ບົນຢູ່ທົ່ງນາ ຊຶ່ງມີຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ຈຳນວນ 50 ທ່ານ ຂອງແຕ່ລະເມືອງ ຊຶ່ງເປັນຕົວແທນຂອງແຕ່ລະບ້ານ. ນອກຈາກນັ້ນ, ໄດ້ແນະນຳວາງແຜນໃຫ້ ພະນັກງານເມືອງ ລົງແນະນຳຊາວນາກ່ຽວກັບເຕັກນິກຕ່າງໆຢູ່ທົ່ງນາ ໃນແຕ່ລະໄລຍະເປັນປະຈຳ. ຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເຫັນໄດ້ວ່າ ສາມາດຜະລິດເມັດພັນທີ່ດີໄດ້ ຈຳນວນນຶ່ງ ຄື: ເມືອງວຽງພູຄາ ໄດ້ 75 ໂຕນ ແລະ ເມືອງຜາອຸດົມ ໄດ້ 45 ໂຕນ ໃນນີ້ ຊາວນາໄດ້ຂາຍ ແລະ ແລກປ່ຽນໃຫ້ຊາວນາອື່ນໆແລ້ວຈຳນວນນຶ່ງ.

ນອກຈາກນີ້, ມີແນວພັນຈຳນວນນຶ່ງຈາກການ ຄັດເລືອກແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງຊາວນາ ໃນປີ 2009 ແລະ 2010 ທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ ກຳລັງທົດສອບຂະຫຍາຍໃນເນື້ອທີ່ການຜະລິດຢູ່.

5. ຜົນໄດ້ຮັບ

5.1. ທົດລອງຍົກຜົນຜະລິດແນວພັນປັບປຸງລະດູຜົນ ປີ 2008

ຜົນຂອງການທົດລອງ ລະດູຜົນ ປີ 2008 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ: ແນວພັນປັບປຸງ 3 ແນວພັນ ໃຫ້ຜົນຜະລິດສະເລັຍ: ຢູ່ເມືອງນາໝີ 3.99-4.27 ໂຕນ/ເຮັກຕາ, ເມືອງວຽງພູຄາ 3.3-4.2 ກິໂລ/ເຮັກຕາ ແລະ ຢູ່ເມືອງຜາອຸດົມ ແມ່ນ 3.8-4.9 ໂຕນ/ເຮັກຕາ. ໃນຂະນະທີ່ ແນວພັນຕົວຢືນ ຈາກຊາວນາ ແມ່ນ 4.8 ໂຕນ/ເຮັກຕາ, 4.5 ໂຕນ/ເຮັກຕາ ແລະ 3.6 ໂຕນ/ເຮັກຕາ ຕາມລຳດັບຂອງ 3 ເມືອງ (ຕາຕະລາງ 1). ເຖິງວ່າ ຜົນຜະລິດລະຫວ່າງ 3 ແນວພັນປັບປຸງກັບ

ແນວພັນຕົວຢືນທູດລິ້ນກັນເລັກນ້ອຍ ຊາວນາ ຢູ່ເມືອງວຽງພູຄາ ແລະ ຜາອຸດົມ ແມ່ນຍອມຮັບ ນຳໃຊ້ແນວພັນປັບປຸງ ແລະ ເນື້ອທີ່ປູກໄດ້ຂະຫຍາຍອອກໃນແຕ່ລະປີ ທັງລະດູນາປີ ແລະ ນາແຊງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ແນວພັນເຂົ້າ TDK8 ແລະ 11. ເຫດຜົນຕົ້ນຕໍແມ່ນ ແນວພັນເລົ່ານີ້ ສາມາດປູກໄດ້ສອງລະດູ ນາປີ ແລະ ນາແຊງ, ອາຍຸການເກັບກຽວສິ້ນ ສາມາດປູກພືດອື່ນໜຶ່ງ ເກັບກຽວເຂົ້ານາປີໄວກວ່າ. ສຳລັບຊາວນາເມືອງ ນາໝີ ບໍ່ຍອມຮັບນຳໃຊ້ແນວພັນປັບປຸງທັງ 3 ແນວພັນ ດ້ວຍເຫດຜົນວ່າ ເປັນເຂົ້າເມັດນ້ອຍ, ອາຍຸຍາວ ຍ້ອນວ່າ ປັກດຳຊ້າກວ່າແນວພັນ ຂອງເຂົ້າເຈົ້າ ແລະ ເຂດນີ້ ຊາວນາປູກໄວກວ່າ ເມືອງວຽງພູຄາ ແລະ ຜາອຸດົມ. ດ້ວຍເຫດຜົນ ດັ່ງກ່າວ, ທີມງານໄດ້ເກັບຮວງແນວພັນເຂົ້າ (ເຂົ້າ ເມັດຍາວ) ຈາກເນື້ອທີ່ຊາວນາ ນຳມາຄັດເລືອກ ຄວາມບໍລິສຸດ ຢູ່ສູນຄົ້ນຄວ້າເຂົ້າ ຂະຫຍາຍເມັດ ພັນລຸ້ນ 1 ກັບຄືນໄປປູກ ຢູ່ເນື້ອທີ່ຊາວນາເກົ່າ ຄືນ ເຫັນວ່າ ຜົນຜະລິດດີກວ່າປູກດ້ວຍເມັດພັນ ຂອງເຂົ້າເຈົ້າເອງ.

ຕາຕະລາງ 1: ຜົນຜະລິດສະເລັຍ ໂຕນ/ເຮັກຕາ ຂອງແຕ່ລະແນວພັນ

ຊື່ແນວພັນ	ເມືອງນາໝີ	ເມືອງວຽງພູຄາ	ເມືອງຜາອຸດົມ
TDK 5	3.99 *	3.37 *	4.19 *
TDK 6	4.24 ns	4.19 ns	3.84 ns
TDK 11	4.25 ns	4.22 ns	4.91 *
ຕົວຢືນ	4.83	4.56	3.65
CV	11.6	9.1	19.6
LSD-95%	647	537	470

ໝາຍເຫດ: * : ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັບຕົວຢືນ
ns : ບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັບຕົວຢືນ

**5.2. ທົດລອງຄັດເລືອກແນວພັນແບບມີສ່ວນ
ຮ່ວມຂອງຊາວນາ ແລະ ສາທິດເຕັກນິກ
ການຂະຫຍາຍເມັດພັນລະດູຝົນ ປີ 2009
ແລະ 2010**

ຜົນການທົດລອງທາງດ້ານຜົນຜະລິດ ເຫັນວ່າ: ຢູ່ເມືອງນາໝີ ແນວພັນສ່ວນຫຼາຍ ນັບທັງແນວພັນຕົວຢືນໃຫ້ ຜົນຜະລິດຫຼາຍກວ່າ 2 ໂຕນ/ເຮັກຕາ ມີແຕ່ແນວພັນດຽວ ໄດ້ພຽງແຕ່ 1.78 ໂຕນ/ເຮັກຕາ. ສາຍເຫດ ຜົນຜະລິດຕໍ່າ ຍ້ອນວ່າ: 1) ການຈັດສົ່ງແນວພັນຊັກຊ້າ, ຕົກກ້າ ຊັກກວ່າ ຊາວບ້ານ 17 ວັນ ອອກດອກຊ້າ, 2) ຊາວນາ ປ່ຽນສະຖານທີ່ແບ່ງທົດລອງທີ່ໄດ້ຄັດເລືອກໄວ້ ໄປໃສ່ຂອບເນື້ອທີ່ໃຫຍ່ ແຄມປ່າ ຫຍ້າ, ຖືກແມງແຄງທໍາລາຍໃນໄລຍະເມັດເຂົ້າ ເປັນນໍ້າມົມ. ໃນຈໍານວນແນວພັນທີ່ສາມາດໃຫ້ ຜົນຜະລິດຫຼາຍກວ່າ 2 ໂຕນ/ເຮັກຕານັ້ນ ຜົນ

ຜະລິດຂອງ 3 ແນວພັນ ບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງ ທາງສະຖິຕິ ລະຫວ່າງ ຕົວຢືນ. ຢູ່ເມືອງວຽງພູຄາ ລະດູຝົນ ປີ 2009 ທຸກແນວພັນໃຫ້ຜົນຜະລິດ ສະເລັຍ ລະຫວ່າງ 2.99-4.14 ໂຕນ/ເຮັກຕາ ແນວພັນຕົວຢືນ 3.93 ໂຕນ/ເຮັກຕາ ແລະ ລະດູຝົນປີ 2010 ແມ່ນລະຫວ່າງ 3.41-3.89 ໂຕນ/ເຮັກຕາ ແນວພັນຕົວຢືນ 3.57 ໂຕນ/ເຮັກຕາ, ແຕ່ຜົນຜະລິດຂອງທັງ 2 ລະດູ ບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານສະຖິຕິເມື່ອທຽບກັບແນວພັນຕົວຢືນ. ສໍາລັບເມືອງຜາອຸດົມແລ້ວ ໃນປີ 2009 ຜົນຜະລິດສະເລັຍຂອງ 9 ແນວພັນ ລະຫວ່າງ 2.66-4.96 ໂຕນ/ເຮັກຕາ ເມື່ອທຽບໃສ່ຕົວຢືນ ແມ່ນ 3.83 ໂຕນ/ເຮັກຕາ ແລະ ລະດູຝົນປີ 2010 ເຫັນວ່າ: ຜົນຜະລິດສະເລັຍລະຫວ່າງ 4.4-5.16 ໂຕນ/ເຮັກຕາ, ຜົນຜະລິດດັ່ງກ່າວ ເຫັນວ່າ ບໍ່ແຕກຕ່າງກັບແນວພັນຕົວຢືນ 4.66 ໂຕນ/ເຮັກຕາ (ຕາຕະລາງ 2).

ຕາຕະລາງ 2: ຜົນຜະລິດສະເລັຍ ໂຕນ/ເຮັກຕາ ຂອງແຕ່ລະແນວພັນລະດູຝົນ 2009 ແລະ 2010 ເມືອງນາໝີ

ຊື່ແນວພັນ	ຜົນຜະລິດ (ໂຕນ/ເຮັກຕາ)
R28154	2.32 *
TDK27-67-1-1-B	2.25 *
TDK10192-2-B-2-B	2.29 *
TDK10252 - -B-B-59-9-6	2.52 ns
TDK10189-21-B-1-B	1.78 *
TDK10223-3-3-B-B	2.44 ns
TDK10155-B-B-49-3-B	2.12 *
TDK8	2.14 *
TDK11	2.42 ns
ເຂົ້ານາຊາງ	2.72
CV	8.30
LSD-95%	0.328371

ໝາຍເຫດ: * : ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັບຕົວຢືນ
ns : ບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັບຕົວຢືນ

ຕາຕະລາງ 3: ຜົນຜະລິດສະເລັ່ຍ ໂຕນ/ເຮັກຕາ ຂອງແຕ່ລະແນວພັນລະດູຝົນ 2009 ແລະ 2010 ເມືອງວຽງພູຄາ

ຊື່ແນວພັນ	ຜົນຜະລິດ (ໂຕນ/ເຮັກຕາ)	
	2009	2010
R28154	2.99 ns	3.78 ns
TDK27-67-1-1-B	3.49 ns	3.78 ns
TDK10192-2-B-2-B	3.65 ns	
TDK10252 --B-B-59-9-6	3.96 ns	3.89 ns
TDK10189-21-B-1-B	2.99 ns	
TDK10223-3-3-B-B	4.02 ns	3.41 ns
TDK6	3.21 ns	
TDK8	4.14 ns	
TDK11	3.65 ns	
ເຂົ້າຕາຂຽດ	3.93	3.57
CV	16.90	14.1
LSD-95%	1.05	0.61

ຕາຕະລາງ 4: ຜົນຜະລິດສະເລັ່ຍ ໂຕນ/ເຮັກຕາ ຂອງແຕ່ລະແນວພັນລະດູຝົນ 2009 ແລະ 2010 ເມືອງຜາອຸດົມ

ຊື່ແນວພັນ	ຜົນຜະລິດ (ໂຕນ/ເຮັກຕາ)	
	2009	2010
R28154	4.63 ns	5.13 ns
TDK27-67-1-1-B	4.46 ns	4.7 ns
TDK10192-2-B-2-B	4 ns	
TDK10252 --B-B-59-9-6	4.36 ns	
TDK10189-21-B-1-B	4.93 ns	4.4 ns
TDK10223-3-3-B-B	4.96 ns	4.66 ns
TDK1	4.96 ns	5.16 ns
TDK8	4.23 ns	
TDK11	2.66 ns	
ເຂົ້າຕາຂຽດ	3.83	4.66
CV	19.50	10.30
LSD-95%	1.44	0.89

ໝາຍເຫດ: * : ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັບຕົວຢືນ
 ns : ບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັບຕົວຢືນ

ການລົງປະເມີນຄວາມນິຍົມຂອງຊາວນາ ຕໍ່ແນວພັນ ຢູ່ ເມືອງວຽງພູຄາ ແລະ ຜາອຸດົມ ເຫັນວ່າ: ເມືອງວຽງພູຄາ ປີ 2009 ແນວພັນໄດ້ ຄະແນນນິຍົມຫຼາຍທີ່ສຸດຈາກຊາວນາ ມີ 2 ແນວ ພັນ, ໃນນີ້ ແນວພັນ TDK11 ຊາວນາໃນເມືອງ ເຄີຍນຳໃຊ້ຈຳນວນນຶ່ງມາແລ້ວ ແລະ ສາມາດ ຍັງຍືນໄດ້ວ່າ ຊາວນາຍອມຮັບແນວພັນດັ່ງກ່າວ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ. ຢູ່ ເມືອງຜາອຸດົມ ຈາກການລົງ ປະເມີນໃນແບ່ງທົດລອງຮ່ວມກັບຊາວນາພົບວ່າ ມີ 4 ແນວພັນ ທີ່ຊາວນານິຍົມທີ່ສຸດ ໃນນີ້ລວມ ມີ ແນວພັນເກົ່າ ຄື: TDK8 ແລະ 11 (ເອກະ ສານຊ້ອນທ້າຍຕາຕະລາງ 1), ແຕ່ຜົນຜະລິດ ຂອງ TDK11 ຕໍ່າ ຍ້ອນໜູທຳລາຍໃນໄລຍະ ເຂົ້າສຸກ. ໃນປີ 2010 ໄດ້ຄັດຈ້ອນເອົາແນວພັນ ຈຳນວນ 6 ແນວພັນ ທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດ ລະດັບ 4 ໂຕນ/ເຮັກຕາ ແລະ ແນວພັນເຂົ້ານາຊາງ ຈາກ ເມືອງນາໝີ່ ທົດສອບຜົນຜະລິດຄືນ ເຫັນວ່າ ຊາວນານິຍົມແນວພັນເຂົ້ານາຊາງ ຫຼາຍກວ່າໝູ່ ຢູ່ທັງ 2 ເມືອງ ຄື: ເມືອງວຽງພູຄາ ແລະ ຜາອຸດົມ.

ສຳລັບເມືອງນາໝີ່ ບໍ່ໄດ້ປະເມີນຮ່ວມກັບ ຊາວນາ ຍ້ອນວ່າ ໄລຍະເຂົ້າພວມສຸກຖືກແມງ ແຄງທຳລາຍ ແລະ ຊາວນາບໍ່ໃຫ້ຄວາມສົນໃຈຕໍ່ ແນວພັນໃໝ່ດັ່ງກ່າວ ແລະ ປີ 2010 ບໍ່ໄດ້ສືບຕໍ່ ເຮັດການທົດລອງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ໄດ້ນຳເອົາ ເມັດພັນແນວພັນເຂົ້ານາຊາງລຸ້ນ 1 ໄປປູກເຮັດ ແປງສາທົດການນຳໃຊ້ເມັດພັນດີ ພົບວ່າ ໄດ້ຮັບ ຜົນດີກວ່າເມັດພັນ ຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ.

5.3 ການຝຶກອົບຮົມເຕັກນິກການປູກ ແລະ ຂະຫຍາຍເມັດພັນເຂົ້າ

ຝຶກອົບຮົມທາງດ້ານທົດສະດີ ແລະ ນຳ ພາຊາວນາເຮັດຕົວຈິງກ່ຽວກັບເຕັກນິກການ ປູກ ແລະ ຂະຫຍາຍເມັດພັນເຂົ້າ ແມ່ນເປັນ ການສ້າງຄວາມສາມາດທາງດ້ານເຕັກນິກ, ວິຊາ ການຕ່າງໆໃຫ້ແກ່ຊາວນາ. ຊາວນາ ແລະ ພະ ນັກງານກະສິກຳເມືອງ ຈາກ 3 ເມືອງດັ່ງກ່າວ ຈຳນວນ 50 ທ່ານ/ເມືອງ ລວມທັງໝົດ 150

ທ່ານ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມການອົບຮົມ. ເພື່ອຂະຫຍາຍ ຜົນການທົດລອງໃນການນຳໃຊ້ແນວພັນໃໝ່ ແລະ ມີເມັດພັນທີ່ດີໃນທ້ອງຖິ່ນ. ໃນປີ 2010 ໄດ້ ທົດສອບຈັດຕັ້ງກຸ່ມຊາວນາຂະຫຍາຍເມັດພັນ ແລະ ເກີດມີໜ່ວຍກຸ່ມຜະລິດເມັດຂຶ້ນ ຢູ່ ເມືອງ ວຽງພູຄາ ແລະ ຜາອຸດົມ ຄື: ເມືອງວຽງພູຄາ: 4 ກຸ່ມ ລວມມີ 44 ຄອບຄົວ ແລະ ເມືອງຜາອຸດົມ 4 ກຸ່ມ ມີ 24 ຄອບຄົວ.

6. ສົນທະນາ ແລະ ບົດຮຽນຖອດ ຖອນໄດ້

ການຄົ້ນຄວ້າທົດລອງຄັ້ງນີ້ ສາມາດຕີລາ ຄາໄດ້ວ່າໄດ້ຮັບຜົນດີ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຢູ່ ເມືອງວຽງພູຄາ ແລະ ຜາອຸດົມ. ທັງນີ້ ກໍຍ້ອນຊາວ ນາສວນຫຼາຍມີຄວາມສົນໃຈເຂົ້າຮ່ວມການທົດ ລອງ ທີ່ຈະຢາກແກ້ໄຂບັນຫາກ່ຽວກັບການຂາດ ເຂົ້າກິນໃນຄອບຄົວດ້ວຍວິທີການປູກເຂົ້າຮູບ ແບບໃໝ່, ແນວພັນໃໝ່ທີ່ແນະນຳສາມາດໃຫ້ຜົນ ຜະລິດສູງກວ່າແນວພັນພື້ນບ້ານສາມາດປູກ ໄດ້ສອງລະດູ ແລະ ເຕັກນິກທີ່ແນະນຳ ແມ່ນບໍ່ ຫຍຸ້ງຍາກ. ການດຳເນີນການທົດລອງຮ່ວມກັບ ຊາວນາແມ່ນສາມາດສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ທາງ ດ້ານປະຕິບັດເຕັກນິກວິທະຍາການ ໃຫ້ແກ່ພະ ນັກງານວິຊາການ ຂອງເມືອງ ແລະ ຊາວນາ ໄດ້ດີ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຍັງມີຊາວນາຈຳນວນ ນຶ່ງ ທີ່ບໍ່ເຂົ້າໃຈຕໍ່ຄວາມສຳຄັນຂອງການຄົ້ນ ຄວ້າທົດລອງ ເພື່ອປັບປຸງວິທີການຜະລິດໃຫ້ດີ ຂຶ້ນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນຊາວນາ ເມືອງນາໝີ່ ແລະ ບັນດາຊົນເຜົ່າ ໃນແຕ່ລະເມືອງ. ຕົວຢ່າງ: ກໍ ລະນີ ຢູ່ ບ້ານນາສະຫວ່າງ ເມືອງນາໝີ່ ບໍ່ໄດ້ ຮັບຜົນດີ ຍ້ອນຊາວນາປ່ຽນສະຖານທີ່ການທົດ ລອງຕາມໃຈ. ການດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າທົດ ລອງຮ່ວມກັບຊາວນາ ຄວນລົງໃກ້ຊິດເປັນປະຈຳ ແລະ ທັນກັບລະດູການຜະລິດ. ນັກວິຊາການ ລົງເຮັດວຽກກັບຊາວນາຄວນມີຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການລະດັບດີ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຄຳແນະນຳ ຢ່າງເໝາະສົມ.

7. ສະຫຼຸບ

ຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຜົນຂອງການທົດລອງ ນັບແຕ່ປີ 2008-2010: ທົດລອງຍົກຜົນຜະລິດແນວພັນປັບປຸງ ຈຳນວນ 3 ແນວພັນ, ທົດລອງຄັດເລືອກແນວພັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊາວນາ 10 ແນວພັນ, ທົດສອບຜົນຜະລິດແນວພັນດີເດັ່ນ 6 ແນວພັນ ແລະ ສາທິດເຕັກນິກການຂະຫຍາຍເມັດພັນ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ: ຊາວນາໄດ້ຍອມຮັບແນວພັນປັບປຸງຫຼາຍຂຶ້ນ, ຜົນຜະລິດເຂົ້າຂອງຄອບຄົວ ເພີ່ມຂຶ້ນ, ເຫັນໄດ້ຄວາມແຕກຕ່າງ ຄວາມປະຢັດແຮງງານ ຈາກການນຳໃຊ້ເຕັກນິກໃໝ່ ແລະ ມີລາຍຮັບບາງສ່ວນຈາກຜົນຜະລິດເຂົ້າ.

ຊາວນາມີຄວາມເຂົ້າໃຈ ຕໍ່ຄວາມຈຳເປັນໃນການນຳໃຊ້ເຕັກນິກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຢີໃໝ່ ເຂົ້າໃນການຜະລິດ. ບັນດາແນວພັນປັບປຸງດັ່ງກ່າວ ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດ 3.4-5 ໂຕນ/ເຮັກຕາ ຊຶ່ງນຳໃຊ້ 100% ຂອງເນື້ອທີ່ການຜະລິດເຂົ້າສຳລັບລະດູແລ້ງ. ບາງແນວພັນໃໝ່ທີ່ຄັດເລືອກຮ່ວມກັບຊາວນາ ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງກວ່າແນວພັນ TDK6 ຢູ່ ເມືອງວຽງພູຄາ ແລະ TDK8 ສຳລັບ ເມືອງຜາອຸດົມ ສາມາດຕີລາຄາດ້ານຄວາມສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດຂອງແນວພັນເຂົ້ານາຊາງ (ສຂ) ໃນເນື້ອທີ່ການຜະລິດຂອງຊາວນາ ເຂດບ້ານນາສະຫວ່າງ ມາຄັດເລືອກຄວາມບໍລິສຸດ ຂະຫຍາຍເມັດພັນ ກັບສູ່ທ້ອງຖິ່ນເດີມ ແລະ ທົດສອບຢູ່ທ້ອງຖິ່ນອື່ນໆ ເຫັນວ່າ ໃຫ້ຜົນຜະລິດດີ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມການທົດລອງເຕັກນິກອື່ນໆ ແມ່ນຍັງມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ການສືບຕໍ່ໃຫ້ຄຳແນະນຳເຕັກນິກຕ່າງໆ ໃຫ້ແກ່ຊາວນາ ແມ່ນມີຄວາມຕ້ອງການຢູ່.

8. ຄຳແນະນຳ

- ເພື່ອຮັກສາຜະລິດຕະພາບ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງຜົນຜະລິດ ຕ້ອງການນຳໃຊ້ເມັດພັນທີ່ດີ ຄວນສືບຕໍ່ຈັດຕັ້ງກຸ່ມຊາວນາຂະຫຍາຍເມັດພັນລຸ້ນ 3.
- ຄວນໃຫ້ຊາວນາມີການຖອດຖອນບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບການຫຼາຍຂຶ້ນ.
- ຄວນຕິດຕາມຂໍ້ມູນຂ່າວສານຕ່າງໆ ທີ່ພົວພັນກັບການຜະລິດ ແລະ ແຈກຢາຍໃຫ້ຊາວນາໄດ້ຮັບຮູ້.
- ຄວນສືບຕໍ່ທົດສອບດ້ານຜົນຜະລິດ ແລະ ຄວາມທົນທານຕໍ່ພະຍາດບັງແມງ ບັນດາແນວພັນທີ່ດີເດັ່ນໃໝ່ ໃນເນື້ອທີ່ການນຳໃຊ້.

9. ຄຳຂອບໃຈ

ການດຳເນີນງານການຄົ້ນຄວ້າ ໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດ ກໍຍ້ອນມີການປະກອບສ່ວນ ຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນ. ສະນັ້ນ, ທີມງານທັງໝົດຂໍສະແດງຄວາມຮູ້ບຸນຄຸນຢ່າງລືນເຫຼືອຕໍ່ຜູ້ທີ່ອຳນວຍຄວາມສະດວກ, ປະກອບສ່ວນທາງດ້ານທຶນຮອນ, ກຳລັງກາຍ ແລະ ສະຕີບັນຍາ ຕະຫຼອດໄລຍະດຳເນີນງານ ນັບແຕ່ປີ 2008-2011 ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ວຽກງານການທົດລອງຄັ້ງນີ້ ໄດ້ສຳເລັດລົງຢ່າງມີປະສິດຕິຜົນ:

1. ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າເຂດພູດອຍ ແລະ ພັດທະນາຄວາມສາມາດ ທີ່ໃຫ້ທຶນຮອນ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກທັງໝົດ ຂອງການທົດລອງ ທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ຊາວນາລາວບັນເທົາຄວາທຸກຈົນໄດ້ ໃນລະດັບນຶ່ງ ໂດຍສະເພາະແມ່ນບັນເລີຍຈຸດສຸມຂອງໂຄງການ.

2. ໂຄງການຍ່ອຍຄຸ້ມຄອງການຄົ້ນຄວ້າ ທີ່ໃຫ້ການແນະນຳ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກທັງໝົດ.
3. ສູນຄົ້ນຄວ້າເຂົ້າ ແລະ ພຶດເສດຖະກິດ ທີ່ໃຫ້ຄຳປຶກສາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການທົດລອງ ແລະ ຕອບສະໜອງແນວພັນເຂົ້າ.
4. ຫົວໜ້າປະສານງານໂຄງການຄົ້ນຄວ້າເຂດພູດອຍ ແລະ ພັດທະນາຄວາມສາມາດ, ພະນັກງານປະສານງານ ແລະ ວິຊາການຂອງຫ້ອງການກະສິກຳ ເມືອງນາໝີ້, ວຽງພູຄາ ແລະ ຜາອຸດົມ ທີ່ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື ແລະ ອຳນວຍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອຕ່າງໆ ຕະຫຼອດໄລຍະດຳເນີນການທົດລອງ.
5. ທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດ ແມ່ນຊາວນາທຸກຄົນ ແລະ ສະມາຊິກຄອບຄົວທີ່ໃຫ້ການຮ່ວມມື, ຊ່ວຍເຫຼືອວຽກງານ ຢ່າງເອົາໃຈໃສ່ແຕ່ຕົ້ນຮອດປາຍ ເຮັດໃຫ້ວຽກງານທັງໝົດ ໃນພາກສະໜາສຳເລັດໄປດ້ວຍດີ.

ຂໍຂອບໃຈ, ຕໍ່ທຸກທ່ານທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ ເຮັດວຽກຢ່າງໜັກ ແລະ ແບ່ງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຕະຫຼອດໄລຍະປະຕິບັດວຽກງານ ດັ່ງກ່າວ.

10. ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ

ຕາຕະລາງ 1: ຜົນການປະເມີນຄວາມມັກຂອງຊາວນາຕໍ່ແນວພັນ ຢູ່ ເມືອງວຽງພູຄາ

ຊື່ ແນວພັນ	ເຫດຜົນມັກ	ຈຳນວນຄອບຄົວ ສະມັກໃຈ ສືບຕໍ່ທົດລອງປູກ ລະດູຕໍ່ໄປ
TDK10252 – -B-B-59-9-6	<ul style="list-style-type: none"> - ລຳຕົ້ນສູງພໍດີ - ຮວງຍາວ, ເມັດບໍ່ລືບ 	4 ຄອບຄົວ
TDK11	<ul style="list-style-type: none"> - ຮວງໃຫຍ່, ຍາວ - ອາຍຸສັ້ນ - ເມັດຕົ້ງດີ ແລະ ຈັບເມັດຖີ່ - ສຸກແກ່ສະເໝີກັນ 	9 ຄອບຄົວ

ຕາຕະລາງ 2: ຜົນການປະເມີນຄວາມມັກຂອງຊາວນາຕໍ່ແນວພັນ ຢູ່ ເມືອງຜາອຸດົມ

ຊື່ ແນວພັນ	ເຫດຜົນມັກ	ຈຳນວນຄອບຄົວ ສະມັກໃຈ ສືບຕໍ່ທົດລອງປູກ ລະດູຕໍ່ໄປ
TDK10192-2-B-2-B	<ul style="list-style-type: none"> - ລຳຕົ້ນຕ່ຳ, ໃຫຍ່ - ຮວງຍາວ - ເມັດໃຫຍ່ ແລະ ຖີ່ - ໝູ່ບໍ່ກິນ 	5 ຄອບຄົວ
TDK10252 – -B-B-59-9-6	<ul style="list-style-type: none"> - ຮວງໜາ, ຍາວ - ອາຍຸກາງ - ສຸກແກ່ສະເໝີກັນ 	14 ຄອບຄົວ
TDK8	<ul style="list-style-type: none"> - ແຕກກໍຫຼາຍ, ໃຫຍ່ - ຮວງຍາວ, ເປັນກ້ອນ - ເມັດຫຼາຍ, ງາມ, ໃຫຍ່ - ອາຍຸສັ້ນ 	5 ຄອບຄົວ
TDK11	<ul style="list-style-type: none"> - ລຳຕົ້ນໃຫຍ່ - ຮວງຍາວ - ເມັດໄສດີ, ງາມ - ອາຍຸສັ້ນ 	5 ຄອບຄົວ

ຮູບ 1: ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ຢູ່ ເມືອງວຽງພູຄາ, ແຂວງຫຼວງນ້ຳທາ

ຮູບ 2: ສາທິດ, ຝຶກອົບຮົມ ແລະ ນຳພາຊາວກະສິກອນເຮັດຕົວຈິງ, ຢູ່ ເມືອງວຽງພູຄາ, ແຂວງຫຼວງນ້ຳທາ